

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU.

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Erezu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar,
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghia.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și
partic. 180 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

POLITICĂ ? DA.*)

Gândindu-mă la soarta învățătorimii noastre, mi-am adus aminte de un interview al unei înalte autorități școlare, care, discutând dreptul învățătorilor de a face politică, opina pentru atitudinea foarte, foarte rezervată a acestora... Am fi dorit — din pură curiozitate — ca domnul cu interviewul să vorbiască puțin și despre privilegiul organelor administrative și *inamovibile* ale Ministerului de Instrucție de a face politică mai mult sau mai puțin impudică, dar d sa și-a impus cu stricteță o tăcere foarte discretă. Oricum opiniile d-sale declarate ne arată îngrijorarea, poate chiar amețea, ce-i produce o politică mai puțin rezervată a învățătorilor...

Și cu drept cuvânt. Dar toată lumea știe că o anumită politică a ținut și izbutit, prin legi și măsuri politice să pună la index pe învățători, deposesându-i de o sumă de drepturi profesionale și cetățenești, supraincercându-i cu tot felul de obligațiuni și reducându-i la situația de cerșetori politici și apolitici. Vezi: noua constituție, statul funcționarilor, legea învățământului primar, legea pensiunilor, legea contribuțiilor directe (cu impozitele abuzive asupra salariilor), precum și felurile măsurilor administrative cu adevărat excepționale și care au caracterizat un sistem de guvernământ. Intre aceste măsuri se cuvine să pome-

* Acest judicios articol a apărut în No. 9 al revistei „Vremea Școlii” dela Iași, care ne-a rugat să-l reproducem, pentru a fi cunoscut de cât mai mulți colegi. O facem cu plăcere, fiindcă de fapt în acest articol se tratează o chestiune extrem de importantă pentru învățătorii noștri.

nim, ca o rușine a vieții nouă de stat în care trăim și ca o batjocură a „culturalizării” cu care ameiăm lumea, interzicerea și terorizarea congreselor corpului didactic primar, măsurii cari n'au fost întrecute decât doar de interzicerea accesului delegației corpului didactic secundar la primul Ministru, ba, din nefericire, până și la Regele Țării, înaintea căruia și cel din urmă cetățean avea dreptul de jăluire.

Și după toate acestea tot învățătorii cu ponosul. Ba că-s ignoranți, ba că-s bolșevici, ba că întetesc vrajba politică la țară și — câte și mai câte.

Dar ei nu sunt răspunzători nici de „Turtucaia învățământului”, căci ei au activat doar sub ordinele comandanților Turtucaiei, și nici de politicianizarea satelor, a cărei vină — de ce n'am spune-o? — o poartă doar votul universal acordat fără nici un temperament, și propaganda, mai mult sau mai puțin demagogică, ce se face *de sus* — *uneori foarte de sus* — *în jos*. Cât privește răspunderea pentru mizeria, în care se zbat învățătorii, salarizați mai rău decât portarii diverselor instituții, de bună seamă că ea revine în întregimea sultanilor noștri politici.

Învățătorii, departe de a fi agenții răspunzători ai politicianismului nefast la sate, au fost și sânt dimpotrivă *victmele* politicianismului dela război încoace, tratați fiind ca niște slugi politice.

Să li se discute acum dreptul de a reacționa la anumite legi și măsuri opresive? Să n'aibă ei oare dreptul de a se apăra? Să nu poată urma și ei o politică *a lor*? Să aibă în acest stat cuvântul toate celelalte categorii și tocmai învățătorii să-și pună mâna la gură? Ei, care sânt *obligați* a face instrucție și educație cetățenească copilăretului! Și aceasta — sub regimul votului universal și obligatoriu! Dar în ce vreme trăim? Și cine sânt neprihăniții care predică într'un chip atât de evanghelic sihăstria politică a învățătorilor?

Ii cunoașteți, cred, prea bine!

Dar să ne întorcem ochii de la obraji care nu mai pot roși și să vedem ce e de făcut pentru a se da *cuvénita reparație morală și materială învățătorimii*.

Ce e de făcut?

Nimic mai simplu: învățătorii să *facă* politică.

Ce fel de politică însă?

Aici e aici.

Dacă un învățător ar transforma școala în clubușor politic și ar cântări pe copii după voturile părinților, impunând amenzi și cotizații celor de partea protivnică și păsuind „pe-ai noștri”,

atunci el merită să fie osândit, întocmai ca și directorii și inspectori politici ai Ministerului Instrucțiunii...

Dacă acum același învățător ar alerga după căpătuiala lui personală, ținându-se azi de pulpana unui politician, mâni de pulpana altui politician, făcând „politica” celui mai tare și abdicând dela demnitatea sa personală și profesională, iarăș vrednic este de osândă, ca și politicianii care și-au dat toată silința să-l facă slugă politică.

În sfârșit dacă același învățător ăr fi un statornic dar fanatic slujitor al unui partid politic, punându-se în slujba unor interese adesea meschine, *primind, fără a protesta, chiar atentate politice împotriva breșei lui*, iarăș este vrednic de osândă, ca și acei cari au răspunderea pervertirii lui morale.

Atunci, ce fel de politică convine și se impune învățătorilor?

Politica de breaslă.

Această politică trebuie să dureze până la realizarea completă a revendicărilor învățătorimii.

Când vom intra în regimul normal al statului, vom preciza, poate, altă conduită politică a învățătorilor, negreșit cu menținerea intactă a demnității și interesului lor profesional. *Atunci* vom putea reveni asupra principiului, cu care sânt și eu de acord: fiecare la locul lui, — fiecare cu misiunea lui. Dar până atunci învățătorii nu pot rămânea la discreția politicianilor fără conștiință.

Politica de breaslă poruncește învățătorilor deocamdată două măsuri tactice:

1. Să nu participe la acțiunea unui partid politic, până ce acesta nu pune, în regiunea respectivă, și un învățător pe lista candidaților la alegerile parlamentare.

2. Să nu se înregimenteze la acțiunea unui partid până ce acesta nu-și expune amănunțit soluțiile la problemele vieții învățătorului, acceptând un minimum de revendicări ale învățătorimii.

În caz când partidul politic nu-și ține angajamentele luate, învățătorii care i-au dat credit, să demisioneze imediat și ostentativ din acea organizație politică. Alte măsuri ținesc organizarea propagandei și tehnica acțiunii.

O măsură ar fi alcătuirea și publicarea unui memoriu complet și documentat al revendicărilor învățătorimii. Memoriul trebuie precedat de un istoric al problemei învățătoresți și ilustrat cu tabele statistice și comparative cu stările din celelalte țări. În partea lui finală memoriul va trebui să însereze în chip succint, pregnant și în ordinea lor logică, toate revindecările

învățătorimii, căci acestea trebuiesc aduse și la cunoștința marelui public, prin marele cotidiene ale presei. Publicațiunea va trebui trimisă mai întâi tuturor învățătorilor, pentru a se obține unitatea de vederi și adeziunile acestora, apoi tuturor candidaților la alegerile parlamentare, condiționând sprijinul ce urmează a se da acestor candidați de realizarea doleanțelor învățătorimii.

În sfârșit memoriul ar trebui prezentat cu o delegație specială *Regenții*, primului Ministru, Ministrilor de Instrucție și Finanțe, tuturor parlamentarilor și în deosebi *parlamentarilor învățători și profesori*, a căror prezență în parlament va trebui să fie în funcțiune de votarea dezideratelor lor.

Va trebui apoi să se ceală și să se publice interviewurile oamenilor de stat și șefilor de partide precum și ale tuturor miniștrilor de instrucție pentru a se cunoaște *soluțiile* lor *precise* la problemele vieții învățătorului, căci de generalități și asigurări binevoitoare, contrariate numai de zgârcenia ministrului de finanțe, suntem săturați până la desgust.

Alte măsuri ar fi : contopirea definitivă a asociațiilor învățătoresți din întreagă țară, stabilirea unui organ oficial și unic de publicitate a asociației generale și pregătirea unui congres internațional al corpului didactic primar sau măcar a unui congres al învățătorimii din țările vecine și amice, cu rezoluții care să poată fi auzite și la Geneva, *pentru ca sistemul nostru de guvernământ, în materie de școală și dascălime, să poată fi mai bine cunoscut în Europa occidentală și pentru ca Liga națiunilor să ne garanteze în extremis un împrumut cultural destinat exclusiv școlaei românești și slujitorilor ei.*

În sfârșit va trebui să se aplice și câteva drastice sancțiuni morale învățătorilor parlamentari, care s'au făcut vinovați de trădare profesională : excluderea lor din asociațiile învățătoresți locale și generale, pecetluind conduitele lor în moțiunile congreselor învățătoresți și prin unele comunicate oficioase date presei, precum și boicotarea lor la alegerile parlamentare.

Învățătorii care au izbutit să pătrundă în parlament vor trebui *să lupte cu toată energia* pentru realizarea următoarelor reforme mai urgente :

1. Revizuirea art. 71 al constituției, care acordă numai profesorilor universitari dreptul de a reprezenta învățământul în senat. Acest drept se cuvine a fi extins reprezentanților învățământului *de toate gradele*. Constituția actuală, care e așa de atentă cu unele categorii de cetățeni eligibili la senat, bunăoară cu negustorii și industriașii de toate mărimile și neamurile, admite până și privilegiul unor senatori de drept.

O constituție însă cu favoruri și privilegii nu poate avea autoritate morală, mai ales într'un stat care se află sub regimul votului universal.

Această constituție suferă de altminteri și de un păcat original, prea bine cunoscut, pentru a ne mai ocupa de el.

Desigur revizuirea constituțională nu e juridicește posibilă decât la majoratul Regelui. Programul revizuirii însă trebuie în prealabil stabilit și propagat.

Alte reforme constituționale ce ar interesa de aproape învățătoria, ar fi: 2. Stabilirea responsabilității individuale și materiale a funcționarilor administrativi, pentru a se curma odată pașalăcul biurocratic al funcționarilor abuzivi: 3. respectarea drepturilor câștigate prin legi anterioare, așa dar înscrierea principiului neretroactivității legilor (ca în constituția americană și norvegiană) și 4. nulitatea de drept a tuturor dispozițiilor legale, prin care se atribuie putere de lege fie deciziunilor unor comisii instituite ad-hoc pentru aplicarea și interpretarea (!) legilor, fie unor instrucțiuni ministeriale, — căci în aceste cazuri avem o substituție de puteri, cea legiuitoare dându-se cu mâinele legate puterii executive. De aici până la sistemul scandalos al decretelor legi nu e decât un pas.

În sfârșit prin parlament mai trebuiesc înfăptuite și următoarele reforme de ordin legal:

1. Legea prin care orice proiect de lege, ce interesează învățătoria, să aibă în prealabil avizul delegației permanente a asociației generale a corpului didactic primar.

2. Legea de administrație interioară a Ministerului de instrucție, prin care să se dea precăderea învățătorilor la numirile în posturile de conducere și control ale învățământului primar.

3. Legea de organizare a școlilor normale superioare, care să dea dreptul învățătorilor distinși la profesoratul în școlile normale de învățători și la ocuparea celor mai înalte funcțiuni administrative în învățământul primar și normal.

Ar mai trebui apoi 4. să se revizuiască toate articolele meschine sau teroriste din statutul funcționarilor, legea electorală, legea învățământului primar, legea de armonizare a salariilor, legea pensiunilor și legea contribuțiilor directe.

Acesta ar fi programul de luptă și realizări imediate ale învățătorimii.

Aceasta este politica ce se impune astăzi învățătorilor și singura ce le-o recomandăm.

Dar pentru asigurarea biruinței nu e de ajuns cunoașterea drumului de urmat. Mai trebuie și altceva. Adică tocmai ce ne lipsește: curajul acțiunii și energia. Să nu uităm vorba, adeseori rostită și tot atât de des ignorată, că drepturile nu se ceresc, ci se cuceresc!

În această luptă de cucerire a drepturilor încălcate de diverși politicieni, ale căror nume trebuiesc ținute bine în minte cu prilejul tuturor companiilor electorale, fiecare învățător trebuie să fie un soldat și fiecare soldat să-și facă datoria.

Cine va lua steagul în mâni?

Radu Manoliu

Profesor la Școala Normală
„Vasile Lupu”

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Obiect: Frecventarea regulată a școlii și obținerea concediilor.
No. 3091—1929.

Cu toate că prezentul ordin a mai fost dat în anul trecut totuși aflăm de necesar ca să atragem din nou atențiunea serioasă a dlor directori și învățători ca să *frecventeze regulat școala*, dând exemplu de ordine, punctualitate și stăruință continuă. În cosecință dimineața și după amiazi vor intra cu 10 minute mai înainte de începutul lecțiilor pentru a primi elevii și aduce în rând clasa. După timpul reglementar de recreații va intra de asemenea imediat în clasă, unde își va vedea conștientios de îndatoririle sale. Întârzierile dela lecții deci nu sunt admise, și dacă ele vor trece peste 5 minute se vor considera ca lipsiri pentru o oră întregă, atrăgând după ele sancțiunile cuvenite. Domnii directori sunt îndatorați, ca să comunice la finele unei revizoratului aceste întârzieri, făcându-i în prima linie pe dânsii responsabili de neglijențele de aceasta natură ale învățătorilor de sub ordinele dânsilor.

Ce privesc concediile se va ținea în samă următoarele:

1. Nimenea nu va putea părăsi școala fără concediu aprobat în regulă,
2. Concedii se pot cere numai cu stricta observare a ordinelor privitoare la concedii.
3. Cu excepția cazurilor de forță majoră, concediul se poate lua numai după ce a fost obținut.
4. Concediile se vor cere și aproba numai în cazuri bine motivate.
5. Concediile se vor cere totdeauna prin direcțiunea școlii. Cererile înaintate pe altă cale nu se vor lua în considerație.
6. Directorii nu pot acorda nici-un concediu.
7. Toate absentările nemotivate vor fi imediat pedepsite.

8. *Direcțiunile și comitetele școlare sunt indatorate a raporta Revizoratului toate absențele Corpului didactic dela cursuri.*

9. *Domnii subrevizori școlari sunt invitați a controla executarea acestor dispozițiuni și a ne raporta imediat orice abatere pentru a putea lua măsurile cuvenite.*

ad No. 369—1929

Obiect : *Raport lunar-*

Cerem să ni-se trimeată în fiecare lună raportul cuvenit asupra mersului învățământului dela școală. La întocmirea acestui raport se va ține seamă de ordinul nostru No. de mai sus, publicat în „Amicul Școliei“ No. 7—1929.

Incadrarea corpului didactic primar din teritoriile alipite

Toți învățătorii, învățătoarele și conducătoarele grădinilor de copii, din teritoriile alipite, numiți sub regimul legilor cari au guvernât acele provincii, înainte de Unire, fie că funcționează în acele teritorii, fie în vechiul regat, neîncadrași încă, se vor încadra astfel:

1) *Dacă la 1 Septembrie 1924, aveau trei ani de serviciu, sau erau absolvenți ai școlii normale cu 8 clase (din seriile 1923—1924) se vor încadra ca definitivi.*

2) *Deasemeni vor fi încadrași ca definitivi și înaintași la gradul II acei cari aveau șase ani de serviciu împliniți.*

3) *Vor fi încadrași, ca învățători de gradul I. cei cu 12 ani de serviciu.*

Toți acei din categoriile de mai sus se consideră încadrași pe ziua de 1 Septembrie 1924.

Toate drepturile materiale ce decurg din aceste încadrări intră în vigoare dela 1 Ianuarie 1930.

ȘTIRI.

*** Comitetele școlilor de stat și Direcțiunile școlilor minoritare sunt rugate cu stăruință ca să ne achite imediat abonamentul la revistă.**

* Statele de plată de pe luna curentă au fost înaintate la Inspectorat pentru verificare și ordonanțare. În luna aceasta vor primi salar absolut toți învățătorii, cari servesc în județul nostru.

* Revizoratul roagă pe dnii învățători și directori să achite sumele pentru broșurile „Răsboiul României“ și „Ciclul al II-lea de învățământ“.

* Cooperativa comunică, că momentan nu are în depozit registre școlare, dar aceste vor sosi în curând și se vor expedia tuturor.

* Materialul și bibliotecile cerute se vor trimite solicitatorilor în proximele zile.

„Cooperativa Invățătorilor din județul Alba” AIUD.
 Librărie, Papetărire și Manufactură.

Domnule **Director**
Invățător !

Având în vedere încrederea în omul școlar cu onoare Vă atragem atențiunea asupra unei frumoase de librărie, care este cea mai bine asortată cu toate manualele de învățământ și rechizitele de școală, — birou și imprimată școlare.

Cumpărând direct dela editurile și fatricele cele mai însemnate, cantități foarte mari de tot soiul de caete, rechizite școlare și de birou, ne aflăm în plăcuta situație de a Vă vinde calități mult superioare, cu prețuri mai estine ca ori unde.

Nu cumpărați deci de ori unde calități inferioare cu prețuri mari !

Cereți dela noi cu toată încrederea orice articol apărținător secției de librărie și pelângă, că veți fi servit prompt *spriginii și comerșul Român și Instituția care este și a D'Voastră.*

Orice marfă ce nu Vă corespunde o primim înapoi !

La cărți și rechizite școlare cumpărate contra plată sau ramburs, Vă acordăm 10% reducere !

Vă atragem atențiunea în special asupra caetelor noastre, cari au o execuție foarte frumoasă ca exterior, cu copertă groasă și cu foi din hârtie velină, în toate filagele începând cu 6, 8, 10. etc. în toate liniaturile; dictando, caligrafie, aritmetică și albe cu prețurile începând dela Lei 1, 2, 3 etc.

Iată tabloul sumar al manualelor aflătoare în depozitul nostru :

1. **Abecedare** : Dr. Stroia — Crișan și soții ; Petrescu — Dan ; Stan — Ciorănescu ; Dulfu — Cristescu ; Chelaru — Ghiăță ; Nisipeanu.

2. **Cărți de cetire pentru cl. II—VII** : Petrescu — Dan ; Dulfu Chelaru ; Sadoveanu — Stan.

3. **Gramatici** : Petrescu — Dan ; Spulbereanu ; Gărboviceanu — Chelaru.

4. **Aritmetici** : Petrescu — Dan ; Dulfu, Biciulescu ; Spulbereanu.

5. **Geografii** : M. Sasu (Geogr. jud. Alba) ; Petrescu — Dan ; Dulfu — Cristescu ; Costescu — Stoinescu.

La cerere putem servi și cu manuale de alți autori.

Rugându-Vă pentru sprijinul prin Onoratele D'Voastre comande, Vă asigurăm, că le vom efectua spre deplină mulțumire.

Vă salutăm cu toată stima.

Cooperativa Invățătorilor
 AIUD.